

VIK A1 Matematika - BOSCH, Hatvan

5-6. Gyakorlati anyag

2018/19/1. félév

I. Vektoralgebra

1. Milyen z szám esetén lesz $\mathbf{a} = (6, -2, z)$ vektor merőleges a $\mathbf{b} = (2, -3, 1)$ vektorra?
2. Ha az $\mathbf{a} + 3\mathbf{b}$ vektor merőleges a $7\mathbf{a} - 5\mathbf{b}$ vektorra, az $\mathbf{a} - 4\mathbf{b}$ pedig merőleges a $7\mathbf{a} - 2\mathbf{b}$ vektorra, akkor mekkora az $\mathbf{a}$ illetve $\mathbf{b}$ által bezárt szögek koszinusza?
3. Legyen $|\mathbf{a}| = 2$, $|\mathbf{b}| = 5$ és a két vektor szöge 120 fok. A t paraméter mely értékeire lesz merőleges $t\mathbf{a} + 17\mathbf{b}$ és $3\mathbf{a} - \mathbf{b}$?
4. Legyen $\mathbf{a} = (1, 0, 1)$, $\mathbf{b} = (1, 2, 2)$, $\mathbf{c} = (-1, 2, 1)$. Mi lesz a $\mathbf{c}$ vektor $\mathbf{a}$ illetve $\mathbf{b}$ vektorok egyenesére vett merőleges vetülete és mi az az összegük?
5. Legyen $\mathbf{a} = (7, -1, 0)$, $\mathbf{b} = (3, -4, 5)$, $\mathbf{c} = (4, 3, 5)$. Melyik $\mathbf{x}$ egységvektor zár be mindhárom vektorral ugyanolyan szöget?
6. Legyen $\mathbf{a} = (1, 0, 1)$, $\mathbf{b} = (1, 2, 2)$, $\mathbf{c} = (-1, 2, 1)$. Számoljuk ki a vektoriális szorzatukat!

II. Analitikus térgeometria, egyenesek és síkok megadása

1. Adott az $A(3, -1, 0)$ és a $B(2, 2, 1)$ pont. Ha a $C(0, y, 0)$ pont végigfut az y tengelyen, hogyan változik eközben az ABC háromszög területe?
2. Egy tetraéder csúcsai: $A(2, -4, 3)$, $B(1, -4, 4)$, $C(-3, 2, 0)$ és $D(2, 0, t)$. t milyen értékeire lesz a tetraéder térfogata 4 egység?
3. Az $A(1, 0, s)$, $B(2, -1, 3)$, $C(2, 0, t)$, $D(1, 1, -1)$ pontnégyes s, t milyen értékeire lesz egysíkú?

4. Határozzuk meg annak azon síkoknak az egyenletét, melyek átmennek az $A(1, 5, 2)$ ponton és párhuzamosak illetve merőlegesek a $7x - y + 3z + 2 = 0$ egyenletű síkkal!
5. Igazoljuk, hogy a $2x + y - z - 2 = 0$, $x - 3y + z + 1 = 0$, $x + y + z - 3 = 0$ síkok egyetlen pontban metszik egymást. Fektesünk a közös ponton átmenő és az $x + y + 2z = 0$ síkra merőleges síkot!
6. Irjuk fel annak a síknak az egyenletét, amely az $A(1, -3, 0)$ és $B(3, 7, -4)$ pontokat összekötő szakaszt harmadolja és merőleges rá!
7. Irjuk fel a következő egyenesek paraméteres és paraméter nélküli egyenletrendszerét!

- (a) Átmegy az $A(5, -1, 2)$ ponton és párhuzamos az $\mathbf{a} = (-2, 4, -7)$ vektorral.
- (b) Átmegy a $P(2, -3, 4)$ és a $Q(2, 4, 6)$ pontokon.
- (c) Merőleges az $\mathbf{a} = (-2, 3, 1)$ és a $\mathbf{b} = (2, 0, 1)$ vektorra és átmege az $A(6, -3, 4)$ ponton.
- (d) Párhuzamos az $x - y - 4z = 0$ és a $2x + y - 2z - 4 = 0$ síkok metszészvonalával és átmege az origón.
- (e) Párhuzamos a $3x + y - z + 1 = 0$ és az $x + y + z = 0$ síkkal és az yz síkot a $P(0, 4, 1)$ pontban metszi.
- (f) Átmegy a $P(-1, 2, -3)$ ponton, merőleges az $\mathbf{a} = (6, -2, -3)$ vektorra és metszi az

$$\frac{x - 1}{3} = \frac{y + 1}{2} = \frac{3 - z}{5}$$

egyenest.

- (g) Merőleges a $2x + 4y - z + 5 = 0$ síkra és metszi az

$$e : \frac{x}{2} = -y = z, \quad f : \frac{x - 2}{3} = \frac{y - 1}{5} = \frac{z}{3}$$

egyenletű egyeneseket.

- (h) Az $x - 3y + z + 2 = 0$ és a $2x - 5y - z + 4 = 0$ síkok metszészvonala.

8. Irjuk fel a következő síkok egyenletét!

- (a) Átmegy a $P(-2, 1, 0)$ ponton és illeszkedik az $e : x = t + 2, y = 3t, z = 2$ egyenesre.
- (b) Átmegy a $P(3, 0, 1)$ ponton és párhuzamos az $e : x = 1 - 2t, y = 2 + t, z = -2t$ és az

$$f : \frac{x + 2}{2} = y = -z$$

egyenesekkel.

(c) Illeszkedik az

$$\frac{x-5}{3} = y-1 = z$$

egyenesre és merőleges $2x - y + z = 0$ síkra.

(d) Párhuzamos az $x = 2y = 3z$ egyenessel és áthalad az $x + y + z = 0$ és a $2x - y + 3z = 0$ síkok metszéspontján.

(e) Átmegy a $P(1, 2, 3)$, a $Q(-1, -5, 2)$ és az $R(0, 0, -3)$ pontokon.

9. Az α paraméter mely értékénél lesz:

(a) az $\frac{x+2}{2} = \frac{-y}{3} = \frac{z-1}{4}$ és az $\frac{x-3}{\alpha} = \frac{y-1}{4} = \frac{z-2}{7}$ egyenesek merőlegesek egymásra?

(b) az $\frac{x-1}{2} = \frac{y-2}{2} = \frac{z}{\alpha}$ egyenes és az $x + 3y - 2\alpha z = 0$ sík párhuzamos egymással?

(c) az $x = 1 + \alpha t, y = -2t, z = 1$ egyenes metszi a $2x + \alpha y + z + 1 = 0$ síkot?

(d) az $\frac{x-1}{5} = \frac{1-2y}{3} = -z$ és a $\frac{x+3}{\alpha} = \frac{2y-3}{4} = 1 + z$ egyenesek metszik egymást?

(e) az $A(2, 4, -1)$ és a $B(\alpha, \alpha + 6, 3)$ ponton átmenő egyenes merőleges a $3x + 5y + \alpha z/4 = 0$ síkra?

10. Mi lesz az $A(4, -3, 5)$ pont $x - y + z - 9 = 0$ síkra vett tükörképe?

11. Tükrözzük az $A(2, -1, 3)$ pontot az $x = 3t = y = 5t, z = 2t + 2$ egyenesre!

12. Tükrözzük az $x = 1 - 2t, y = 3 + 2t, z = -4 - 9t$ egyenest a $3x + y - 2z = 0$ síkon!

III. Távolságok és szögek

1. Adjuk meg azokat a pontokat melyek rajta vannak az

$$e : \frac{x-1}{2} = -y = \frac{z+3}{3}$$

egyenesen és 2 egység távolságra vannak az $x - 2y + z - 1 = 0$ síktól!

2. Mekkora a $2x - 4y + 2z - 1 = 0$ és az $x - 2y + z - 1 = 0$ síkok távolsága?

3. Határozzuk meg a z tengelyen azt a pontot, amely egyenlő távolságra van $12x + 9y - 20z + 19 = 0$ és a $16x - 12y + 15z - 9 = 0$ síkktól!

4. Határozzuk meg a $P(-2, 3, 7)$ pont távolságát a $\frac{x-1}{3} = 2 - y, z = 2$ egyenestől!

5. Határozzuk meg az $x + y + z - 2 = 0$ és az $x + 2y - z - 1 = 0$ síkok metszéspontján azt a pontot, amely egyenlő távol van az $x + 2y + z + 1 = 0$ és az $x + 2y + z - 3 = 0$ síkktól!

6. Melyek azok a síkok, melyek az $x = 1, y = 3 + 3t, z = 4 + 4t$ egyenesre illeszkednek, egységnyi távolságra vannak a $P(2, 1, 3)$ ponttól? Adjuk meg a hajlásszögük cosinusát!
7. Adjuk meg azon egyenesek egyenletrendszerét, melyek átmennek az origón és mindhárom koordinátatengellyel azonos szöget zárnak be!
8. Határozzuk meg az $x - 3y + 2z - 2 = 0$ és a $2x + y + 3z - 5 = 0$ síkok szögfelező síkjainak egyenletét!
9. Irjuk fel azon síkok egyenletét, melyek átmennek a $P(1, 1, 1)$ ponton, párhuzamosak az $x + 2y - z - 1 = 0$, $2x - y + z - 1 = 0$ síkok metszészíkjával és mindkét síkkal ugyanakkora szöget zárnak be. Mi lesz ezen szög cosinusa?

IV. Vegyes feladatok

1. Egy szabályos háromszög egyik csúcsa $A(1, 1, 1)$ A B és C csúcs az $x + y + z = 1$ és $2x - y - z = 0$ síkok metszészíkján van. Határozzuk meg a koordinátáikat!
2. Létezik-e olyan szakasz, melynek a merőleges vetülete az $(x - 2)/2 = (y + 2)/3 = -z/6$ egyenesen 2 egység, az $x = (y - 1)/4 = (1 - z)/8$ egyenesen 3 egység, az $(1 - 2x)/2 = y/8 = (z + 1)/4$ egyenesen 1 egység. Mi a hossza?
3. Tükrözzük a $P(1, -1, 3)$ pontot a $Q(-1, 3, 2)$ pontra, az $x = -(y + 1)/2 = -z$ egyenesen és a $2x - y + 3z - 2 = 0$ síkon. Számítsuk ki a P pont és a három tükörkép által meghatározott sík távolságát!